

Afdeling
Steller **Wieteke de Boer**
Onderwerp **Beleidskader eikenprocessierups**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 89 10 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk RO12.3026200
Datum **10 MEI 2012** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De eikenprocessierups vormt een jaarlijks terugkerend probleem in een groot deel van Nederland. Van mei tot in juli gaat de eikenprocessierups op eikenbomen in processieachtige colonnes op zoek naar nieuwe eikenbladeren; vandaar de naam eikenprocessierups. Gedurende deze periode verspreidt de rups brandharen die bij mensen en dieren ernstige irritaties kunnen geven. De rupsen hoeven niet te worden aangeraakt om in contact te komen met de brandharen. De haartjes verspreiden zich met de wind en kunnen zo in contact komen met wandelaars of fietsers. De haren blijven ook na het vertrek van de rupsen in de nesten, die aan de stammen en dikke takken hangen, aanwezig. Na jaren kunnen deze nesten bij aanraking nog overlast veroorzaken.

Werkgroep Eikenprocessierups Groningen

In 2010 is de eikenprocessierups voor het eerst gesignaleerd in de provincie Groningen. De komst van de eikenprocessierups naar Groningen heeft in 2010 geleid tot de oprichting van de Werkgroep Eikenprocessierups Groningen (WEG). Hierin werken de provincie Groningen, de Stichting Iepenwacht Groningen, Staatsbosbeheer regio Noord en de gemeenten Groningen, Marum en Bellingwedde samen. De werkgroep streeft naar een gezamenlijke aanpak om overlast door de eikenprocessierups zoveel mogelijk te beperken. Zij doet dit door:

1. *het coördineren van monitoring;*
2. *het coördineren van voorlichtingsactiviteiten over de eikenprocessierups in Groningen;*
3. *het organiseren van toolboxmeetings¹ voor groenmedewerkers van gemeenten in Groningen;*
4. *het opstellen van een beleidskader voor beheersing van de eikenprocessierups.*

¹ Een toolbox-meting is een periodieke bijeenkomst, van korte duur, met als doel arbeidsprocessen te verbeteren aan de hand van een specifiek onderwerp.

Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland

De Werkgroep Eikenprocessierups Groningen heeft een 'Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland' opgesteld. Hierin worden de uitgangspunten beschreven voor de aanpak van de eikenprocessierups inclusief de verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken organisaties. De Werkgroep Eikenprocessierups Groningen sluit aan bij het beleidskader dat door de Noordelijke Werkgroep Eikenprocessierups is opgesteld. Insteek is de volksgezondheid en de zorgplicht van gemeenten voor hun inwoners. De nota is in Drenthe door de provincie, gemeenten en terreinbeheerders vastgesteld. De Werkgroep Eikenprocessierups Groningen heeft het beleidskader nu eveneens voorgelegd aan provincie, gemeenten en terreinbeheerders in Groningen. Wij hebben het beleidskader vastgesteld als beleidsmatige basis voor een 'Beheer- of uitvoeringsplan eikenprocessierups' waarin de concrete acties en maatregelen worden benoemd die de betrokken partijen afspreken uit te voeren. Het 'Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland' hebben wij voor u ter visie gelegd.

Aansprakelijkheid

Uit jurisprudentie blijkt dat het bestrijden en beheersen van de eikenprocessierups de verantwoordelijkheid is van de beheerder of eigenaar van de bomen waarin de rups zich bevindt. Wij hebben als gemeente een zorgplicht voor het treffen van voorzorgsmaatregelen om overlast van de eikenprocessierups te voorkomen of te beperken omdat deze rups gevaar voor de volksgezondheid kan opleveren. Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen is aan de gemeente, mits de keuze voor deze maatregelen zorgvuldig geschiedt. Net als bij de zorgplicht voor bomen kan bij aansprakelijkheidsstelling verzocht worden om registratie en administratie waaruit blijkt dat de beheerder zorgvuldig heeft gehandeld. Bij verhoogd gevaar moeten afdoende preventieve maatregelen worden genomen of als maatregelen niet of onvoldoende mogelijk zijn, op effectieve wijze voor het gevaar worden gewaarschuwd.

Aanpak eikenprocessierups

Om het bestrijden van de eikenprocessierups op een effectieve manier aan te pakken moet een stappenplan worden uitgevoerd. Het stappenplan, zoals beschreven in het beleidskader, biedt een handvat voor het maken van doordachte en afgewogen beheerkeuzes. Het stappenplan ziet er als volgt uit:

1. Risico inventarisatie

In welke gebieden staan veel eiken? In welke gebieden zijn veel mensen aanwezig die in aanraking kunnen komen met brandharen?

2. Monitoring

De rupsen van de eikenprocessievlinder verpoppen zich vanaf eind juni tot in september tot vlinder. Door een deel van deze vlinders te vangen in feromoonvallen kan worden afgeleid hoeveel rupsen er waren, hoeveel er het komende jaar komen en op welke bomen de rupsen zich het volgende jaar gaan ontwikkelen. Deze methode

van monitoring vindt plaats in een gebied wat zich uitstrekt van de Duitse grens tot in Friesland en is in samenwerking met de Noordelijke Werkgroep Eikenprocessierups vastgesteld.

3. Bestrijding

De beheerder heeft de keuze uit enkele methoden om de overlast van de eikenprocessierups te bestrijden. De inzet van de verschillende bestrijdingsmethoden is afhankelijk van de resultaten van de risico inventarisatie en de monitoring. De maatregelen variëren van niets doen tot het spuiten met een biologisch bestrijdingsmiddel.

Wij hebben in 2011 bij het verwijderen van de rupsen aan de Peizerweg gekozen voor mechanische bestrijding. Deze methode is effectief en heeft als voordeel dat er geen schade wordt toegebracht aan andere soorten. In 2012 zullen wij opnieuw gebruik maken van deze methode. Wanneer de eikenprocessierups zich zodanig uitbreidt dat mechanische bestrijding alleen niet voldoende is, zullen wij andere bestrijdingsmethoden overwegen. De bepalingen uit de Flora en Faunawet houden wij hierbij in acht.

Huidige situatie en verwachting

Uit de resultaten van de monitoring blijkt dat de eikenprocessievlinder het afgelopen jaar in een groot deel van de Groninger gemeenten voor het eerst is aangetroffen. Het betreft voornamelijk de gemeenten grenzend aan Drenthe. Ondanks een sterke uitbreiding van het verspreidingsgebied ten opzichte van 2010 bleef de overlast door de eikenprocessierups in 2011 beperkt. Alleen binnen onze gemeente zijn ruim 80 nesten aangetroffen in eiken aan de Peizerweg. Er zijn hierover bij de GGD geen klachten gemeld. Deze locatie werd niet gemonitord. Het is met zekerheid te stellen dat in 2012 aan dezelfde weg weer eikenprocessie nesten zullen ontstaan. Monitoring van de Peizerweg en omgeving zal meer inzicht geven in de populatie opbouw zodat we tijdig maatregelen kunnen nemen. De aangrenzende bewoners zullen wij door middel van een bewonersbrief informeren over de bestrijding van de rups.

In 2011 hebben wij € 5.000,- uitgegeven aan monitoring en bestrijding. Op basis van de resultaten van de monitoring in 2011 wordt de komende jaren een toename van nesten en daarmee de kans op overlast verwacht binnen onze gemeente. Hierdoor zullen wij hogere kosten moeten maken voor de ruiming van nesten. Wij hebben in 2012 een budget voor monitoring en bestrijding van de eikenprocessierups beschikbaar van € 8.000,- . Dat is voldoende.

Door een gestructureerde aanpak zoals beschreven in het 'Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland' kunnen wij de overlast door de eikenprocessierups beheersbaar maken. In Drenthe hanteert men dezelfde gestructureerde aanpak. Daar heeft men in 2011 de eikenprocessierups weten terug te dringen.

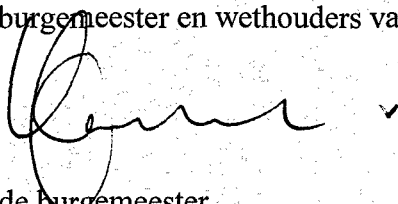
Communicatie

De gemeente verzorgt de communicatie over eventuele overlast en bestrijdingsmaatregelen naar de bewoners van Groningen. De GGD Groningen draagt zorg voor de communicatie over de gezondheidsaspecten van de eikenprocessierups. Het is belangrijk om de juiste balans te vinden tussen voldoende informeren en het overinformereren waardoor onnodige onrust kan ontstaan. In het beleidskader is beschreven hoe wij communiceren met de inwoners en bezoekers van Groningen over de eikenprocessierups. De wijze van communiceren is afhankelijk van het gezondheidsrisico voor de inwoners en bezoekers. Op plaatsen met een hoge gebruiksdruk zoals winkelcentra, scholen, drukke fiets- en wandelroutes en nabij woningen is de kans op nadelige gezondheidseffecten het grootst. Wanneer op deze plekken de eikenprocessierups wordt aangetroffen zal hierover snel worden gecommuniceerd (website gemeente, persbericht, bewonersbrief).

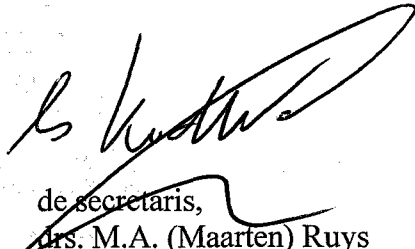
Beheer- of uitvoeringsplan eikenprocessierups

Het 'Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland' dient als uitgangspunt voor ons gemeentelijk beleid voor de aanpak van de eikenprocessierups. De Werkgroep Eikenprocessierups Groningen organiseert eind april 2012 een bijeenkomst voor alle groenbeheerders om de concrete acties en maatregelen te bespreken, gebaseerd op het beleidskader. Dit zal in de loop van 2012 resulteren in een 'Beheer- of uitvoeringsplan eikenprocessierups'.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys